

Mie Raat

Over het boek

Auteur: Katrien Vandewoude

Illustrator: Claudia Verhelst

Uitgeverij: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2020

Over de makers

Katrien Vandewoude werd op 20 juni 1955 geboren in Opwijk. Later verhuisde ze naar Brugge. Als kind verslond ze boeken. De boeken die ze van haar ouders als beloning kreeg voor een goed rapport, bewaarde ze zorgvuldig in een grote houten kist in haar kamer. Ze heeft vier zonen. Hun huis werd ook alsmar voller met boeken om te lezen en voor te lezen.

Katrien Vandewoude studeerde geschiedenis en schreef een aantal kinderboeken. Ze werkte hiervoor samen met Greet Bosschaert, Madelon Koelinga, Marieke Van Ditshuizen...

Bronnen: www.katrienvandewoude.be

Claudia Verhelst werd geboren op 22 maart 1974 in Temse. Ze studeerde Toegepaste grafiek en illustratie in Antwerpen en geeft les in het jeugdatelier van de academie en vaktekenschool in Temse. Claudia is een echte verzamelaar. Ze verzamelt oud speelgoed, poppetjes, servies met bloemetjes op... Ze houdt van papiertjes en maakt plakboeken met foto's en afbeeldingen die haar inspireren. Als ze gaat tekenen, duikt ze in de plakboeken om ideetjes op te doen.

Ze illustreerde al heel wat kinderboeken zoals de boeken voor eerste lezers over Lam en Loebas. Ze werkte samen met Reine De Pelseneer, Walter Baele, Anke Kranendonk, Frank Geleyn... Daarnaast verschenen van haar ook een aantal boeken voor eerste lezers die ze zelf schreef en illustreerde.

Bronnen: www.claudiaverhelst.blogspot.com

1. VOOR HET LEZEN

1.1 Omslag

Laat de voorkant van het boek aan de kinderen zien en stel de volgende vragen.

- Wat zien ze op de voorkant van het boek?
- Vraag de juryleden om de titel te lezen. Vraag hen waarover zij denken dat het boek zal gaan.
- Vraag de juryleden waar de titel 'Mie Raat' en de tekening op de cover hen aan doet denken (piraat).
Noteer de beide woorden op een bord zodat de juryleden de woorden kunnen zien.
- Bekijk met de juryleden de illustratie op de voorkant en vraag hen hoe zij denken dat die is gemaakt.
Vertel dat Claudia Verhelst vaak met stukjes papier werkt en die samenvoegt tot een geheel.

2. TIJDENS HET LEZEN

2.1 Groeiboek

MATERIAAL

- Een kopie van de verschillende personages: Mie Raat (p.3), Kokkoo (p.3), Maat (p.27), Kok (p.43), Spook (p.63), Ex Ploor (p.72), Si Reen (p.89), Schrik van de Zee (p.109)

Lees het boek voor aan de juryleden of laat hen het zelf lezen. Je kan er ook voor kiezen om de juryleden het boek thuis (eventueel met begeleiding van de ouders) te laten lezen. Of je kan een deeltje in een sessie lezen met de juryleden en hen het vervolg thuis laten lezen eventueel met de ouders.

Het is een groeiboek. Sommige delen zijn voor sommige kinderen misschien heel moeilijk, voor andere kinderen dan weer gemakkelijk. Laat je niet afschrikken door de verschillende niveaus. Je kan kiezen voor een afwisseling tussen de kinderen zelf laten lezen en voorlezen. Moeilijkere stukken kan je ook lezen volgens IK – WIJ – JIJ waarbij jullie telkens eenzelfde stuk lezen en er steeds meer zelfstandigheid van de kinderen wordt verwacht.

- IK = de begeleider/ouder leest voor
- WIJ = de begeleider/ouder en het jurylid/de juryleden lezen hetzelfde stuk samen (zoals in een koor)
- JIJ = het kind leest hetzelfde stuk alleen

Toon tijdens het lezen telkens de prent van een personage als dit personage voorkomt in het boek. Zo zorg je er samen met de juryleden voor dat je structuur inbouwt.

2.2 Vragen bij het verhaal

Je kan tijdens het lezen stilstaan bij het verhaal aan de hand van een aantal vragen. Deze vragen kunnen betrekking hebben op de taal, de illustraties, de inhoud... Deze vragen/oefeningen zorgen er ook voor dat de juryleden actief betrokken blijven. Je kan deze vragen ook na het lezen stellen als de kinderen het boek thuis hebben gelezen.

We geven hier enkele voorbeelden:

- p. 7:
 - Wat zijn we tot nu toe te weten gekomen? (Mie Raat heeft een boot. Ze woont samen met Kokkoo op die boot, ze is op zoek naar buit)
 - Vraag de juryleden wat buit is (wat je verovert als je een overval pleegt op een huis, op een boot...)
- p. 10: 'haai' staat hier in het blauw. Laat de juryleden rijmwoorden zoeken op het woord 'haai' (maai, draai, graai, naai, lawaai, zwaai, fraai, papegai, koeienvlaai, taai, kraai, waai, saai,...)
- p. 26: Mie zegt: 'Ik maak graag schoon schip'.
 - Vraag de juryleden of zij weten wat dit wil zeggen (alles opruimen en opnieuw beginnen, het verleden achterlaten)
 - Vraag de juryleden wat Mie er hier mee zou bedoelen. (haar schip schoonmaken en de boel opruimen (letterlijk) maar ook de boel achterlaten en opnieuw beginnen (figuurlijk). Vertel de juryleden dat er nog uitdrukkingen zijn die je niet altijd letterlijk neemt maar vooral figuurlijk. Leg hen uit dat je bij figuurlijk taalgebruik de betekenis niet neemt zoals ze er staat en geef voorbeelden:
 - » 'Hoog van de toren blazen' = opscheppen, belangrijk doen
 - » 'Papa is een beer van een vent' = papa is groot en sterk
 - » 'Noor staat te springen om op vakantie te gaan' = Noor heeft er heel veel zin in om op vakantie te gaan
- p. 43: Breng de juryleden even in herinnering dat Mie graag buit wou voor op haar boot.
 - Vraag hen welke buit Mie al heeft verzameld (Maat, Kok). Verwijs terug naar de personages die je hebt opgehangen.

3. NA HET LEZEN

3.1 Omslag

Bekijk met de juryleden opnieuw de cover (voor- en achterkant) van het boek.

- Wat vind je van de cover van het boek nu je het hele boek hebt gelezen? Vind je dat de cover bij dit boek past? Wat vind je goed/minder goed?
- Wat vind je van de titel van het boek? Laat je juryleden eventueel een titel bedenken die volgens hen ook/beter zou passen.

3.2 Illustraties

Bekijk met de kinderen de illustraties op p. 36-37. Welke technieken heeft Claudia Verhelst allemaal gebruikt? (Laat de kinderen opnoemen en wijs hen op verschillende technieken: collage van verschillende soorten papier die worden opgekleefd, gebruik van kleurpotloden,...). Toon de kinderen de foto's van bijlage 3_collage.

Vertel hen dat deze foto's van de website van de illustrator komen en leg hen uit hoe collages worden gemaakt.

Laat de juryleden aan de hand van een aantal vragen hun mening geven over de illustraties. Mogelijke vragen zijn:

- Wat vind je van het kleurgebruik van de illustrator?
- Wat vind je van de technieken die de illustrator gebruikt?
- Passen de illustraties volgens jou bij het verhaal? Kan je een voorbeeld geven van een illustratie die volgens jou goed/niet goed bij het verhaal past?

3.3 Belevingsvragen

Maak woordkaarten van de volgende vetgedrukte woorden. Aan de hand van deze woorden en de bijbehorende vragen (die je niet mee op de woordkaarten zet maar wel mondeling stelt) nodig je de juryleden uit om hun eigen beleving van het verhaal te verwoorden. Het kan natuurlijk best zijn dat de juryleden vinden dat een vraag volgens hen (of een aantal van hen) niet bij dit verhaal past.

- **Plezier:** Wat/wie vind je grappig/leuk?
- **Verdriet:** Wat/wie vind je zielig?
- **Boos:** Maakte iets/iemand je boos?
- **Angst:** Maakte iets/iemand je bang?
- **Spanning:** Wat/wie vind je spannend/saai?
- **Herkenning:** Lijk je op iemand uit het verhaal? Zou je op iemand uit het verhaal willen lijken? Op wie? Wat zie je jezelf dan doen?
- **Nieuwsgierig:** Ben je benieuwd hoe het verder zou gaan? Hoe zou het volgens jou verder gaan?
- **Verbaasd:** Wat vind je vreemd? Waar verbaas je je over?

3.4 Beoordelingsvragen

Laat de juryleden een mening over het boek formuleren en laat hen hun mening beargumenteren. Je kan hen hiervoor verschillende vragen stellen.

- Wat vind je van de humor/de spanning in dit boek?
- Wat vind je van de dikte van het boek?
- Op welk moment in het boek was je tijdens het lezen niet geboeid/geboeid om verder te lezen?
- Wat vind je van het einde?
- Weet je nog wat je aan het begin van het boek vond van dit boek? Is je mening veranderd? Waardoor is je mening veranderd?
- Zou jij dit boek aanraden aan je beste vriend(in)? En aan je juf of meester? Laat de juryleden uitleggen waarom ze het wel/niet zouden aanraden.

3.4 Aan de slag: collage maken

MATERIAAL

-
- stevig A3-papier of een karton
-
- verschillende soorten papier: gekleurd papier, inpakpapier, crêpepapier, karton met verschillende soorten reliëf, krantenpapier, reclamefolders, tijdschriften...
-
- stevige lijm
-
- stiften, kleurpotloden, wasco's, verf...
-

De illustraties bestaan uit heel wat collages. De juryleden gaan nu aan de slag om zelf een collage te maken.

- Laat de juryleden alleen of per twee een collage maken.
- Leg al het materiaal zichtbaar klaar en zorg ervoor dat alle juryleden goed aan dit materiaal kunnen.
- Bekijk eerst met de hele groep de illustraties uit het boek nog eens en laat hen verwoorden hoe collages worden gemaakt.
- Laat de juryleden een collage maken van een piraat, een piratenboot... Ze kunnen dit zelf kiezen. Belangrijk is wel om het maken van de collage even voor te doen zodat ze ervaren dat de verhoudingen tussen de verschillende onderdelen min of meer correct moet zijn (bijvoorbeeld geen heel kleine romp van een boot en een hele lange mast). Door hen dit voor te doen, zullen ze snel merken wat je bedoelt. Vertel hen dat de verhoudingen zeker niet helemaal moet kloppen. Je kan hiervoor opnieuw verwijzen naar de illustratie op p. 36-37 waar de kok erg groot is ten opzichte van de boot. Door te spelen met verhoudingen zorgt de illustrator ook het voor humor in het werk. Dat kan ook van de juryleden een bewuste keuze zijn.
- De juryleden maken hun collage op stevig papier of karton met voldoende stevige lijm zodat het geheel stevig genoeg is om de werken daarna tentoon te stellen in de bibliotheek.

3.5 Aan de slag: schaduwspel

MATERIAAL

-
- kleurpotloden, stiften, wasco's,...
-
- dik wit tekenpapier minstens A3
-
- stokjes
-
- wit laken
-
- lamp
-

- Verdeel de juryleden in groepjes van vier.
- Laat de juryleden de verschillende personages uit het boek tekenen op wit papier. De personages moeten groot genoeg zijn en de vorm moet ervoor zorgen dat de personages herkenbaar zijn. Dit is geen evidente opdracht voor juryleden van groep 2. Laat hen tijdens het tekenen goed naar de tekeningen kijken. Je kan er ook voor kiezen om kopies te nemen van de personages die je tijdens het vertellen gebruikte. Zorg ervoor dat elk groepje alle personages heeft. Kleef een stokje aan de achterkant van elk personage.
- Span een laken in de deuropening. De kamer waarin de juryleden zitten maak je donker. Achter het laken zet je op twee à drie meter een lamp.
- Toon een personage uit het boek achter het laken en laat de juryleden raden welk personage het is.
- Laat de juryleden vervolgens het verhaal naspelen. Laat hen dit eerst oefenen. Daarna tonen ze hun verhaal door het voor de hele groep te spelen achter het laken.

4. VERDER LEZEN

- Daan Quichot, de spaghetti van opa Pier / Stedho (Baeckens Books, 2019) – fantasie, spanning en avontuur, strip
- Piraten in de straat / Jonny Duddle (De Fontein, 2013) – spanning en avontuur
- Hiep hiep, daar is Piep / Mark Janssen (Zwijzen, 2015) – eerste lezers, spanning en avontuur, strip
- Pim en het pindakanon / Tjibbe Veldkamp (Querido, 2018) – eerste lezers, spanning en avontuur